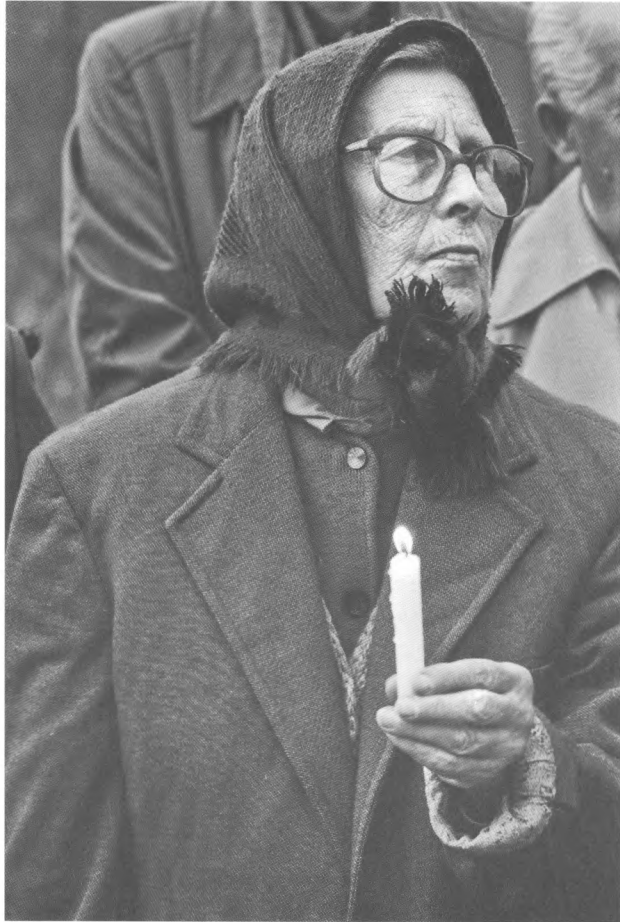

**NEVESÍTETT
ÁLDOZATOK**

NÉV SZERINT

Kísérlet az Újvidéken likvidált személyek névsorának összeállítására

A mellékelt áldozati névsor pusztán azzal a céllal készült, hogy megkíséreljük összeállítani azoknak a személyeknek a névsorát, akikről valami módon értesülést szerezhettünk, hogy a vérengzés áldozatai lettek. Meggyőződésünk, hogy ennél sokkal többen voltak.

Tekintettel arra, hogy az újvidéki levéltárban nem található meg a likvidáltak névsora, de sok adatközlő név szerint említ egy-egy vagy akár több tíz áldozatot is, ezeket egy táblázatban összegezzük, megjelölve az adatforrást is, ha van. A táblázat alapját az a 204 nevet tartalmazó, még 1994-ben készült első névsor képezi, amely az akkor rendelkezésre álló, tanúktól származó értesülések alapján készült. Alaposabb kutatás és aprólékosabb munka alapján sok forrást kellene még ellenőrizni, hogy az alább felsoroltaknál több nevet közölhessünk. Ez még várat magára. A 204 nevet tartalmazó névsor készítése idején még nem volt följegyezve az értesülés forrása, később pedig sok esetben már nem lehetett azt föl kutatni. A gyűjtés azóta is tovább folyt, s a beérkezett újabb értesülések összegezésére 2014 szeptemberében került sor. Eddig az időpontig a legtöbb esetben már föl lett jegyezve az adatforrás, s ezt táblázatunkban jelöljük is. E körülmények ismeretében természetesnek tekinthető, hogy a névsor a legkevésbé sem tekinthető sem teljesnek, sem megbízhatónak. Az azonos nevű áldozatokról például nem minden esetben lehet egyértelműen állítani, vajon hány személyről van szó. Esetleg a nevek írásmódja sem minden esetben pontos, sőt sok olyan név is rákerülhetett a listára, amelyeknek nincs ott helye, de az bizonyosan állítható, hogy sok-sok áldozatról nincsen semmilyen adat. Mint könyvünkben közöljük, dr. Mészáros Sándor történészünk az újvidéki áldozatok számát mintegy másfél ezerre becsülte. Az is világosan látszik a nevek mellé írt személyi adatokból, hogy ezek nagyon hiányosak. Az összeállításakor az volt a domináló elv, hogy amely nevet akár csak egy tanú is említett, az bekerült a névsorba, hiszen nincs mód semmiféle, dokumentumokra alapozott ellenőrzésre.

Könyvünkben nem esett szó arról, hogy Újvidékről is vittek magyarokat a járeki haláltáborba. Erről ugyanis tanúink egyike sem tett említést. Névsorunk összeállításakor azonban a recenzióra fölkerült Csorba Béla föl hívta a figyelmünket, hogy a tábor csecsemőhalottai között három újvidéki névre akadt, mégpedig egy Ocskai nevű testvérpárra és egy Bal(o)g vezetéknevűre. Kétségtelen, hogy legalább két család oda került, valószínűbb azonban, hogy többen is. Ez csak a táborlakók névsorából állapítható meg, ez irányú kutatást azonban nem végeztünk.

A háború után Újvidéken lezajlott perek elítéltejei közül három személy nevét beiktattuk a névsorba. Ezek Szombathelyi Ferenc honvéd vezérkari főnök, Deák Leó, Bács-Bodrog

vármegye főispánja és Krámer Gyula, a DMKSZ elnöke. Megítélésünk szerint ugyanis az ellenük lefolytatott per semmiképpen sem tekinthető szabályosnak, életútjuk ismeretében pedig mindhármukat megilletné egy perújrafelvétel. A magyar törvénykezés Szombathelyi Ferenc esetében ezt le is folytatta, és kimondta ártatlanságát¹. Idézet a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága 1994. március 16-án kelt ítéletéből: „...Szombathelyi Ferenc terhelhet az ellene háborús bűntett miatt emelt vád alól felmentette, mert a terhére rótt bűncselekményt nem követte el.” A magyar igazságszolgáltatás Szombathelyit a háború után börtönbüntetésre ítélte, lényegében ugyanazon okok miatt, amelyek miatt Újvidéken a jugoszláv bíróság halállal büntette. Ezt követően – az érvényes jogszabályok megszegésével – Magyarország igazságügyi minisztere, a könyvünkben többször említett Lazar Brankov közreműködésével, átadta őt Jugoszlávia ügynökeinek. Magyarország tehát Szombathelyit ártatlan áldozatnak tekinti. Szerbia háborús bűnösnek. A két ország, a magyarság és a szerbség annyira hiányzó megbékélése nem következhet be, ha az ilyen ügyek nem tisztázódnak.

Más az eset Deák és Krámer esetében. Nem példátlan, hogy a mai Szerbiában ártatlan áldozatnak, esetleg nemzeti hősnak tekintenek a kommunisták igazságszolgáltatási eljárása során legyilkolt szerb személyeket. Némelyekről bírói ítélet mondja ki ártatlanságukat.

Miért ne kezdeményezhetné a magyar érdekeket képviselő Magyar Nemzeti Tanács e két volt jugoszláv állampolgárságú mártírunk rehabilitálását?

¹ Lásd: Györkei Jenő: *Idegen bírák előtt. 164–193. o.* Zrínyi Kiadó, Budapest, 2002.

Dr. Gulyás Gergely emlékezett és koszorúzott a Futaki úti temetőben, 2013. november 2-án

Újvidék 1944 BEN 1945 BEN

ELVITTÉK ES NEM JÖTTEK

ADATKÖZLŐ HAZA SOHA
ZAVARKÓ JÁNOS

	SZÜL.ÉV.	HELY
ZAVARKÓ ISTVÁN	1908	CSÜROG 1944 OKT
FARKAS ADÁM	1899	— " —
FARKAS IMRE	1909	— " —

ADATKÖZLŐ UHLARIK(TÚRAI) ERZSÉBET 395-603

TÚRAI JÓZSEF	1902	1944 OKT.
TÚRAI GYÖRGY	1904	1944 — " —
TÚRAI ISTVÁN	1916	1944 — " —

ADATKÖZLŐ BIEHLER GYÖRGY 331-352

BIEHLER GYÖRGY 1906-III-11-1944 ÚJVIDEK

ADATKÖZLŐ KÓLLAI-DÖME IREN 391-657

KÓLLAI
KÓLLAI

ADATKÖZLŐ MAURITS GEZA (AZ APJÁT)

MAURITS

Szóke Árpád, Újvidék, 2006. évi

Újvidék

Elősi István
mentes, református
Szerjén u. 20

Kinéztek

A levéltári névsorok eltűntek Újvidéken, így lehet ma is az áldozatok nevét gyűjteni: a szerző futtában odavetett főljegyzése egy eltűntről, és néhai Blahó József, a Forum nyomda egykori igazgatója közlése alapján

Újvidék
Blahó József
Braniborskerék régi
hammista a rakományt
ker a nyomdaruval
előrelátnak hatott.
Füstös füstök között.
Nem a falamáncban
vált letűntetve,
a köztársaság elűnt,
szegény volt, nyomorban,
1914-ben született, és
háború alatt brenzárságba
nyúlott.

Ideláncok Ferenccs is
itt volt, és kélletted.

Pedig: jélekedek; nem ráshón
el

2) hánken kútja a polet.
elitet

Népszóportumbreak nimenend
ceffai
és cianil nemerétek egy kére is

A levéltári névsorok eltűntek Újvidéken, így lehet ma is az áldozatok nevét gyűjteni:
a szerző futtában odavetett följegyzése egy eltűntről, és néhai Blahó József,
a Forum nyomda egykori igazgatója közlése alapján

Acs János
Mészeg Bandi
Lindler István
Maurics Géza
Sumahér
Erdélyi Aladár 1909
Györi Mihály
Kis Tabai Irán (János) ~~1909~~ 1909
Dobosi Sándor
Gortva József
Lakai Feri
Kis István
Hajdu Testvérek
Nagy Sándor
Nagy László
Pástor György 1925-1944
Gaspár Imre
Zsébi Matyás
Kolar András
Majer
Kálóczi Sándor
Varga Pál
Ménesi Ferenc
Kékes István 1911
Hajdu Tibi
Szűcs László, 1915

A levéltári névsorok eltűntek Újvidéken, így lehet ma is az áldozatok nevét gyűjteni: ismeretlen személytől kapott névsor

BROJ: 434, 449, 456, 470, 481, 491, 496, 496, 508, 511, 536, 557
 558, 560, 567

dana: 31. JAN. 1945

UPOZORENJE
Komisije za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača

*u c. Kexx
 P. c. K. Franjo*

- Na osnovu prikupljenih podataka, ova Komisija utvrdila je kao ratnog zločinca i kaznila vojnomo sudu sledeca lica:
1. Milo Lajos, Novi Sad, Miler Djule ulica broj 35
 2. Kovac Franja, 60 god. trgovac, Novi Sad
 3. Mihajlovic Anton, 51 god. Novi Sad, Rumenacka 65
 4. Zolja Jozef, burgerdzija, Novi Sad, Hadzi Kuvima 15
 5. Kovac Boza, detektiv, 40 godina, Novi Sad
 6. Kovac Andrija, 35 god. agent, Novi Sad, Vasaariste
 7. Somodji Duci Andrija, elektro-monter, Novi Sad, Streljacka 2
 8. Tot Andrej, 30 godina, berberin, Novi Sad, Kamenicka
 9. Olah Josip, inkasant Plinare, Novi Sad
 10. Sitas O.M., sluzitelj Elektricne centrale Novi Sad
 11. Dr. Suler N., bivsi lekar, Arzavne bolnice, Novi Sad
 12. Gaus Franjo, advokat, Novi Sad, Mileticева 35
 13. Miricij János, mesar, Novi Sad, kod Kraksnera
 14. Hika Geza, krojac, Novi Sad, Katolioka porta 4
 15. Ester Olga, trgovkinja, Drvanska, Novi Sad
 16. Beros Laslo, 30 god. saras i taksnar, Novi Sad, adonserivai
 17. Tot Sandor, gradjevinar, Novi Sad, Petlova
 18. Tot Istvan, domar, Novi Sad, Vojvode Mileticeva
 19. Gaus Viktor, trgovac, Novi Sad, Varinska ulica

Postoji velika verovatnoca da ce Sud za sva ova lica izreći kaznu konfiskacije imovine. Potrebno je zato da se odmah po primitku ovoga dopisa utvrdi da li je imovina tih lica vec konfiskovana. U pozitivnom slucaju izveste u cemu se u glavnom ta imovina sastoji i ko sa njome dopis upravlja.

Ako imovina nije jos stavljena pod Arzavnu upravu/konfiskovana, treba istu popisati i procentiti, prema vec ranije dobijenim uputstvima. U svrhu popisa dostavljamo za svako lice obrazac za popis imovine u duplikatu, ko treba popuniti i popunjeno odmah ovoj Komisiji povratiti.

SMRT FAŠIZMU - SLOBODA NARODU!

Zastupnik
C. B. Baent

Kacsaringósan fogalmaznak, sejtetik például, hogy a bíróság majd esetleg halálos ítélettel fogja sújtani a felsoroltakat

КОМИСИЈА ЗА УТВРЂИВАЊЕ ЗЛОЧИНА ОКУПАТОРА
И НИЈОВИХ ПОМАГАЧА

23, 297, 846, 846, 846, 1053, 1017, 46, 46, 46, 970,
968, 971, 974, 975, 976, 977, 978

МЕСНО ПОВЕРЕНИШТВО
Комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача

NOVI SAD

Ova Komisija na osnovu prikupljenih podataka utvrdila je kao ratne
zločinice i optuzila nadležnom Vojnom sudu sledeća lica:

22. 1. 1. Gajer Karlo	22. 1. 1. Begojević Jevta
22. 1. 2. Kerestes Janos	22. 1. 2. Bajic Stevan
22. 1. 3. Popovic Branko	22. 1. 3. Radisic Joca
22. 1. 4. Tomadzi Jelena	22. 1. 4. Kosicki Pista
22. 1. 5. Hemes Karlo	22. 1. 5. Berna Istvan
22. 1. 6. Martin Franja	22. 1. 6. Molnar Pista
22. 1. 7. Nedj Franja	22. 1. 7. Jenei D.
22. 1. 8. Mojsilovic Nada	22. 1. 8. Facki Stevan
22. 1. 9. Parak Sandor	22. 1. 9. Ilin Dusan
22. 1. 10. Djuraki Isak	22. 1. 10. Facki Gabrijele

Za sve gore pomenuta lica dostavljamo formulare za popis imovine, po-
sto postoji velika verovatnoca, da ce i nadlezni Vojni sud sva ta lica
oglasiti krivima i izreci im kaznu konfiskacije imovine.

Popis i procena im se izvrsiti prema nesim racije datim uputstvima.

Popunjene formulare snabtevati sa potpisom svih lica koja su sudelovali
pri popisu i proceni, treba odmah vratiti ovoj Komisiji.

SMRT PASHIZMU - SLOBODA NARODU!

МЕСНО ПОВЕРЕНИШТВО КОМИСИЈЕ
ЗА УТВРЂИВАЊЕ ЗЛОЧИНА ОКУПАТОРА
И НИЈОВИХ ПОМАГАЧА ЗА ГРАД NOVI SAD

Broj 183/945 g.

dana 1 marta 1945 godine
NOVI SAD

КОМИСИЈИ ЗА УТВРЂИВАЊЕ ЗЛОЧИНА ОКУПАТОРА И НИЈОВИХ ПОМАГАЧА
У ВОЈВОДИНИ

NOVI SAD

U vezi Vaseg akta broj 23, 297, 846, 846, 846, 1053, 1017, 46, 46, 46, 970,
968, 971, 974, 975, 976, 977, 978 od 27. II. 1945 godine dostavljaju se u duple-
kату ponunjeni formulari o izvršenom popisu imovine za dva ratna zločinca
i to: Jeneji D. i Kosicki Pistu, obojica iz N. Sada, na dalji nadlezni postu-
pak.

Za ostale zločinice dostavice se formulari cim popisi imovine budu
završeni.

SMRT PASHIZMU - SLOBODA NARODU!

14. III. 1945 g.

Секретар,
[Signature]

Председник,
[Signature]

A dátumozásból látszik, hogy 1945 elején készültek, amikor az ilyen tömeges gyilkosságok már nem voltak jellemzőek, valószínű tehát, hogy a nevezetteket már korábban likvidálták, a vagyonukat jórészt szétthűzták

REPUBLIKA SRBIJA
MINISTARSTVO UNUTARNIH POSLOVA
BEOGRAD, KNEZ MIHAILOVA 11

BEOGRAD, 17. III 1945.

KOMISIJA ZA UTVRĐIVANJE ZLOčina OKUPATORA I NJIHOVih POMAGACA
U VOJVODINI

Komisija za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača
-ob xxx u se...
-ols Hintax...
-erac i qtaol itamrefo, efekis...
gonefilitre ero inasiven ifid itamrefo, lvo ne an avatsevisi se onfesu
dinter enivomi nprnavisicoo an bar itava nativatendo et mitox sa seiqof

Logivom na dopis ove Komisije broj 256/44 od 23. III 1944. god. u predmetu popisa i procene imovine ratnih zločinaca a na koji dopis ova Komisija do danas nije dobila nikakvog odgovora. Saljemo Vam naknadno formulare za popisavanje dole navedenih lica :

1. Bajus Petar	7. Pejes Janos
2. Jerevicki Mladen	8. Cipe Istvan
3. Biljio Dragica	9. Girc Jovan
4. Galambas Mihalj	10. Djarnati Josip
5. Madj Marija	11. Bernold Gizela
6. Mandic Katarina	
- svi iz Novog Sada.

Sva su ova lica pravomoćnom presudom Vojnog Suda osuđena na kaznu smrti i im komfiskovani celokupne njihove imovine u korist N.O.F.W. Ozivate se da odmah po primitku ovoga dopisa utvrdite dali li imovina gore navedenog lica vec komfiskovana. Ako je to vec uradjeno da izvestite ovu Komisiju tko sa tom njihovom imovinom danas upravlja i iz cega se u glavnom ta imovina sastoji.

Ako imovina jos nije komfiskovana treba ju prema nasim vec ranijim uputstvima popisati i proceniti te svu upisati u prikljuocene Vam formulare.

Popunjene formulare u duplikatu snabijevene sa potpisom lica koja su sudelovala pri popisu u proceni treba odmah vratiti ovoj Komisiji.

SLOBODA NARODU !

Novi Sad, dne 17. III 1945.

Predsednik
Komisije za Vojvodinu :
Milijasevic

Szinte bizonyosan állítható, hogy akár az áldozatok egy részének a névsorainak is tekinthetők ezek a dokumentumok, amelyeket nem sokkal a halála előtt dr. Mészáros Sándor történész adott át a szerzőnek

Gyertyagyújtás a száz kereszt helyén (1991)